

ZAFER MEŞE

Kriz Türkiye-AB ilişkilerinde fırsata dönüşür mü?

Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye ilişkilerinde kronik krizin hâkim olduğu bir dönemde münasebetlerde yeni bir sayfa açılmasının eşliğinde bulunduğumuz bir süreç yaşanmaktadır. Bu süreci tetikleyen nedenlerin küresel boyutunda ABD'nin mevcut yönetiminin katkısı şüphesiz etkili olmuştur. Trump son olarak Türkiye'nin egemenliğini hedef alan ekonomik bir savaş başlatmakla yetinmemiş, rasyonel devlet politikasından yoksun saldırgan açıklama ve uygulamaları ile aynı zamanda başta AB, Rusya, Çin olmak üzere birçok ülkeyi hedef almıştır. Trump'ın tetiklemeyle küresel ekonomi dengelerinin altüst olup karşılıklı menfaate dayanan ekonomik işbirliğinin yerini dünya barışını tehdit eden bir ticaret savaşı ortamı almıştır. Bu bağlamda dünya kamuoyunun gündemini ABD-Çin restleşmesi ve Türkiye-ABD meydan okumaları işgal etmektedir. ABD'nin [Türk Lirası](#)'nı hedef almasının iki temel sebebi vardır. **Birincisi evanjelist rahip Brunson'ın iç siyasi hesaplar bağlamında devreye sokulmasıdır. İkincisi ise kriz bölgelerinin merkezinde kilit jeostratejik konumuyla Türkiye'nin artık milli menfaatlerini öncülükleyen özerk dış politikası, ekonomik büyümesi ve sürekli güçlenen savunma sanayii ile bölgesel ve bölge ötesi caydırıcı bir güce dönüşümü ABD'nin Türkiye'ye onlarca yıl biçtiği role giderek tezat oluşturmaya başlamasıdır.**

Bu süreçte ABD ile benzer sorunlar yaşayan AB Türkiye ile ilişkilerini düzeltme eğilimindedir. Bu olumlu gelişmenin rasyonel nedenleri vardır. AB'nin mülteci krizi korkusuna şimdi Türkiye'nin ekonomisiyle ilgili korkular eklenmiştir. Türkiye ekonomisinde ekonomik bir sıkıntının yaşanması durumunda Avrupa piyasalarının da zarar görmesi kuvvetle muhtemeldir. Türk Lirası'nın değer kaybı Alman borsasını negatif etkilemiştir ve Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) ise Avrupa finans piyasasının endişelerini giderme çabaları olmuştur.

AB'nin ise artık siyasi-ekonomik bir yapıdan küresel bir siyasi-askeri yapıya dönüşümüyle farklı coğrafyalarda bölgesel güçlü ülkeler ile stratejik işbirliği gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Türkiye jeostratejik konumu ile bypass edilecek bir ülke olmadığı aşikârdır. AB'nin lokomotif ülkesi [Almanya](#) bu gerçeği bilerek Türkiye'nin mali krizinde yanında olduğunu ifade ederek göstermiştir. Şansölye Merkel Türkiye'nin güçlü bir ekonomisinin olmasının Almanya ve AB'nin yararına olduğunu ifade etmiş, hükümet ortağı SPD lideri Andrea Nahles ise Almanya'nın Türkiye'ye mali yardımda bulunması önerisinde bulunmuştur. Benzer dayanışma açıklamaları Fransa ve İtalya'dan gelmiştir. Dolayısıyla AB'nin Türkiye'ye bakış açısı rasyonel düzlemde gelişmektedir. Türkiye'nin dışarıdan tetiklenen mali krizinin çözümünde AB ile mali ve ticari işbirliği mesajı dünya piyasalarına güçlü bir mesaj olabilir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eylül sonunda Almanya'ya yapacağı resmi seyahat ve Hazine ve Maliye

bağlamda iyi bir fırsattır. İki tarafın beklentileri sıradır. Almanya kendi kamuoyunu tatmin etme adına klasik olan rutin taleplerini Türk tarafına iletmesi sürpriz olmayacaktır: İnsan hakları, fikir özgürlüğü, demokratikleşme vs. lakin Merkel'in asıl hedefi Türkiye ile mülteci krizinin kontrol altında tutulmasını sağlama almaktır. Bundan dolayı Merkel her ortamda Türkiye- AB mülteci anlaşmasını bir başarı hikayesi olarak dillendirmektedir. Alman hükümeti Türkiye'nin Suriye'de başarıyla gerçekleştirdiği askeri operasyonlarını (Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı harekâtları) mülteci krizi boyutuyla da okumaktadır. Askeri operasyonların devamında terör yapılarından kurtarılan bölgelere Türkiye'den 200 bin üzerinde mültecinin geri dönüşü Alman siyasetini heyecanlandırmakla kalmamakta, benzer geri dönüşlerin Almanya'dan gerçekleşmesi umudunu da korumaktadır. Bu noktada Berlin ve Ankara Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönüşü için kapsamlı iş birliği yapabilir.

Türkiye'nin Almanya'dan beklentileri de bilinmektedir. **Almanya'da Türkiye'yi hedef alan PKK/ PYD/ YPG, FETÖ ve DHKP-C terör örgütlerinin faaliyetlerinin durdurulması bu beklentilerin en başında gelmektedir.** Türkiye ayrıca ticari ve mali konularda da bazı taleplerde bulunacaktır. AB-Türkiye mülteci anlaşması çerçevesinde AB'nin mali destek yükümlülüğünü yerine getirmesi hususunda Türkiye Almanya'nın AB nezdinde devreye girmesini talep edebilir. IMF'nin kapısını çalmayacak bir Türkiye Almanya'dan Türk ekonomisine AB nezdinde destek isteyebilir. Almanya doğrudan mali destek sağlayamayacağından Almanya'nın inisiyatifi ile Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) devreye sokulması mümkündür. Türkiye'nin dışarıda en fazla borçlandığı bankalar AB menşeli olduğundan ve likidite sorunu yaşanması halinde AMB Avrupa bankalarını destekleme güvencesi vermesi durumunda piyasaları rahatlatılabilir. Türk Lirası üzerinde uygulanan baskı böylelikle azaltılabilir. Bu kritik süreç Türkiye Merkez Bankası ve AMB arasında koordinasyon sağlanarak başarıyla aşılabılır. Alman hükümeti AMB nezdinde böyle bir iş birliğinin sağlanmasına sıcak bakması muhtemeldir çünkü karşılıklı çıkarlar ve beklentiler birbirini tamamlamaktadır.

Her kriz bir fırsata dönüştürülebilir felsefesinden yola çıkarak krizin sonunda AB ve Türkiye ilişkilerini derinleştirerek genişletebilir. [Cumhurbaşkanı Erdoğan](#)'ın Almanya seyahati artık daha da kritik bir öneme sahip.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

> Avrupa'nın PKK politikası değişiyor mu? (25.11.2017)

